

KaiHaMe – Kaivannaisjätteiden hallintamenetelmät -projekti

Päivi Kauppila

18.4.2018

KaiHaMe-projektin loppuseminaari, Kuopio

kemira

 Endomines

Centre for Economic Development,
Transport and the Environment

BOLIDEN

Kevitsa

Programme for Sustainable Growth and Jobs

Leverage from
the EU
2014–2020

European Union
European Regional
Development Fund

Taustaa

- Kaivostoiminnassa syntyy suuria määriä jätteitä
 - Suurin osa jätteistä läjitetään kaivosalueelle, sillä vain pieni osa louhittavasta kivistä voidaan usein hyödyntää
 - Kaivannaisjätteet voivat aiheuttaa riskejä ympäristölle
 - Haitallinen jäte edellyttää tiiviitä rakenteita jätealtaissa
 - Läjittäminen on kallista ja voi myös aiheuttaa luonnonvarojen tuhlaantumista
- Tarvitaan ratkaisuja, joilla voidaan lisätä kaivannaisjätteiden raaka-ainearvoa

KaiHaMe -projekti

- EAKR:n rahoittama
- Kesto 1.5.2015- 30.4. 2018
- Toteuttajat:
 - GTK Tuotantoympäristöt ja kierrätys
 - GTK Mineraalitekniikka ja materiaalit
- Yhteistyössä
 - Boliden Kevitsa Mining Oy (aiemmin FQM Kevitsa Mining),
 - Kemira Oyj
 - Endominex Oy

kemira

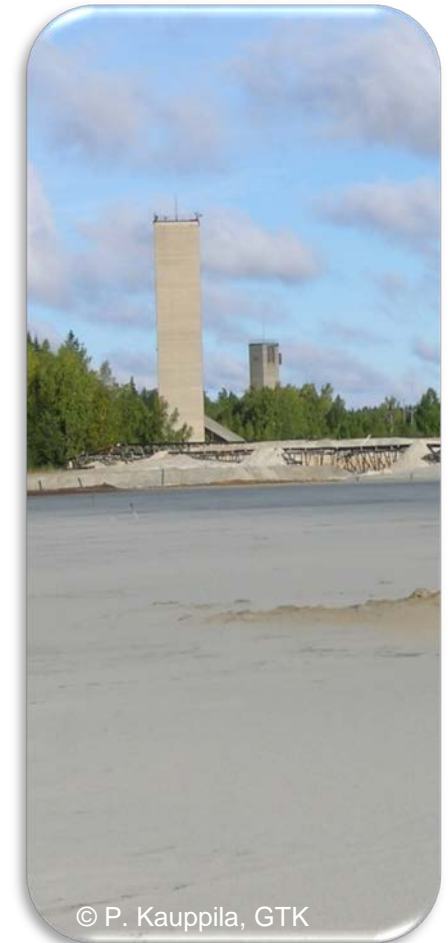
BOLIDEN

Kevitsa

Endominex

KaiHaMe projekti, yleiset tavoitteet

- Kehittää työkaluja kaivannaisjätteiden hyödyntämiseen ja hallintaan:

© P. Kauppila, GTK

KaiHaMe projektin rakenne

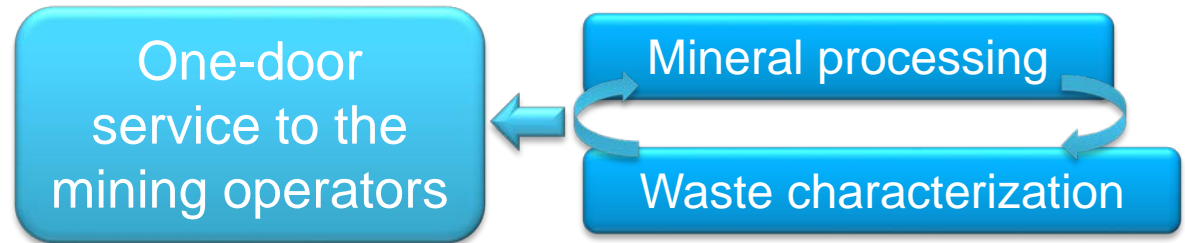
WP1 Kaivannaisjätteiden optimoinnin toimintamallin kehittäminen

WP3 Kaivannaisjätteiden hyödyntämisen ja raaka-ainepotentiaalin lisääminen

WP2 Kaivannaisjätteiden pitkäaikaiskäyttäminen ja vesipäästöjen laadun arvioiminen

WP4
Tiedon välitys ja viestintä

TP1 Kaivannaisjätteiden optimoinnin toimintamallin kehittäminen

- Tavoite:
 - Tuottaa yhden luukun periaatteella toimiva palvelu, jossa yhdistetään rikastushiekkojen ympäristökarakterisointi ja raaka-ainepotentiaalin arvioiminen rikastuskokeisiin
 - Rikastushiekkojen optimointi osana rikastuskokeita
- Ratkaisu:
 - GTK:n nykykäytäntöjen, toiminnanharjoittajien tarpeiden ja lainsäädännöllisten vaateiden arvioiminen
 - Ehdotus toimintamallista

TP2 Kaivannaisjätteiden pitkäaikaiskäyttäytyminen ja vesipäästöjen laadun arvioiminen

- Haaste: Vesipäästöjen ennustaminen tilanteessa, jossa mittaustuloksia on rajallisesti saatavilla
- Ratkaisu:
 - Kirjallisuusselvitys kaivannaisjätteiden vesipäästöjen laadun arvioimisesta
 - Mallintamisen kehittäminen vesipäästöjen laadun arvioimiseen
 - Pitkäaikaiskäyttäytymistä kuvaavien menetelmien tarkastelu
 - Aineistojen tuottaminen sivukivien ja rikastushiekkojen laadusta ja niihin liittyvistä suotovesistä

© P. Frattini, GTK

TP3: Kaivannaisjätteiden hyödyntämisen ja raaka-ainepotentiaalin lisääminen jätteitä prosessoimalla

- Haaste: Haitta-aineet ja niiden kulkeutuminen ympäristöön rajoittavat jätteiden hyötykäyttöä
- Tavoite: Edistää kaivannaisjätteiden monipuolisempaa hyödyntämistä

OT1: Haitallisia aineita sisältävien rikastushiekkojen modifiointi ympäristökelpoisuuden ja hyödyntämisen parantamiseksi

OT2: Haitallisia aineita sisältävien sivukivien hyödyntämismahdollisuudet kaivosalueen maarakentamisessa

OT1. Rikastushiekköjen modifiointi

- Eri rikastustekniiköiden testaaminen rök:n ympäristökelpoisuuden ja hyödyntämisen parantamiseksi – toimintamallin soveltaminen käytäntöön
- Fokuksena kultamalmit: As ja sulfidien määrän pienentäminen rikastushiekassa
- Mineralogia lähtökohtana tutkimuksissa
- Kaivannaisjätteiden karakterisointi testeistä
 - Onko ympäristökelpoisuus parantunut?
 - Vaikutukset prosessiveden laatuun?
- Lysimetrikokeet muokatun rikastushiekan pitkäaikaiskäyttämisen arvioimiseksi
 - Soveltuvuus peittorakenteeseen?

© A. Tornivaara, GTK

OT2. Sivukivien hyödyntämismahdollisuudet kaivosalueen maarakentamisessa

- Sivukivien pitkäaikaiskäyttämisen arviointi lysimetreillä
 - Raekoon vaikutus?
 - Käyttö peittorakenteessa
- Fokuksena erityisesti Ni sisältävät sivukivet
- Tutkimuskohteina Kevitsan ja Hituran kaivosten sivukivet
- Projektin aikana seuranta-aika n. 2 vuotta

TP4 Tiedon välittäminen ja viestintä

- Projektin markkinointi ja tuloksista tiedottaminen eri tilaisuuksissa
- Työpajan ja loppuseminaarin järjestäminen
- Tulosten raportointi: <https://hakku.gtk.fi/fi/>
 - Tutkimustyöraportti vesipäästöjen arvioimisesta
 - Työraportit kaikista osatutkimuksista
 - Loppuraportti: yhteenveto tuloksista
- Nettisivut: <http://projects.gtk.fi/KaiHaMe>

Kiitokset!

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

<http://projects.gtk.fi/KaiHaMe>

Yhteyshenkilö:
paivi.kauppila@gtk.fi